

Beloken Pasen

Joh. 20, 19-31

In de concentratiekampen tijdens de 2de Wereldoorlog bestond een straf waarbij gevangenen dagenlang in een klein hok opgesloten werden in absolute duisternis. Als ze dan na een aantal dagen hun hok uit mochten, konden ze lange tijd geen daglicht verdragen, laat staan rechtstreeks zonlicht.

Als wij de leerlingen, en misschien ook onszelf, bekijken in de dagen na Pasen, lijkt het ook alsof ze uit een lange duisternis komen en plots de schittering van de zon in hun ogen krijgen. De eerste reactie van de leerlingen bij de verschijningen na Pasen is dan ook geen vreugdevolle beaming, geen feestelijk 'alleluia', maar eerder afweer, zelfverdediging.

Het Evangelie beschrijft vandaag twee verschijningen van Jezus aan zijn leerlingen: de eerste zonder, de tweede met Thomas erbij. En wat blijkt? Niet alleen de eerste, maar ook de tweede keer hebben ze zichzelf opgesloten. Het minste wat ge ervan kunt zeggen is dat het geloof in Pasen bij de leerlingen tijd nodig gehad heeft, dat het niet zomaar uit de lucht is komen vallen. Hun ogen hebben als het ware tijd nodig om te wennen aan dat nieuwe licht.

Het valt zelfs op: er is geen enkel verschijningsverhaal te vinden in het Evangelie waar de herkenning van de verrezen Jezus zonder enig probleem gebeurt. Bij Marcus lezen we dat de vrouwen in paniek wegvluchten van het graf en niemand iets durven vertellen. Als Lucas meldt dat de vrouwen het toch vertellen tegen de apostelen, wuiven die het weg als kletspraak van vrouwen. Als Maria Magdalena de verrezen Jezus ontmoet denkt ze eerst dat het de tuinman is. Pas als Hij haar aanspreekt bij haar naam herkent ze Hem. Op hun tocht naar Emmaüs denken de twee leerlingen dat er een toevallige passant met hen meeloopt. En Johannes is zo eerlijk te melden dat de leerlingen een spook meenden te zien toen Jezus hun verscheen.

Hetzelfde gebeurt in feite ook met Thomas. Net als de andere apostelen is ook hij het noorden kwijt. Zijn keuze voor Jezus heeft hem schijnbaar niets gebracht: alleen maar een bloederig fiasco op Golgota. Zijn klok is stilgevallen op Goede Vrijdag om 3h in de namiddag. De boeken zijn voor hem dichtgeklapt, en ze moeten maar eens met onomstootbare bewijzen komen: zo niet zullen ze dicht blijven. Het 'nee', het ongeloof van Thomas is als een pantser om hem te beschermen tegen een nieuwe ontgoocheling. En het zal Jezus zelf moeten zijn die dat doorbreekt.

En dus mag hij in het Evangelie van vandaag zijn handen in Jezus' doorboorde zijde leggen. Thomas mag er zijn met zijn onmacht, maar Jezus spoort hem wel aan die stap naar het paasgeloof te zetten. En dat doet hij ook. Hij is de enige van de apostelen die Jezus in het Evangelie 'mijn God' noemt. Op dat moment 'verrees' ook Thomas in feite: zijn ogen hadden kunnen wennen aan dat nieuwe 'licht'.

Iedere keer als wij hier bij elkaar komen zitten we in feite in dezelfde situatie als Thomas en de andere apostelen. Niet dat wij de deuren letterlijk op slot gedraaid hebben (u kunt er zo uit als u dat wilt), maar ook tegen ons wordt dan gezegd: ‘Zalig die niet zien en toch geloven’. Want het is diezelfde verrezen Heer die hier bij ons komt in Brood en Wijn, zijn Lichaam en Bloed. En al heel vroeg hebben mensen daarin iets van de situatie van Thomas herkend: vroeger werd geleerd om, bij de opheffing bij de consecratie, in stilte zijn woorden te herhalen: ‘Mijn Heer en mijn God’. Want uiteindelijk geldt ook hier voor ieder van ons: eerst geloven, dan gaat ge de dingen anders zien, dan worden er ook dingen mogelijk die anders onmogelijk zijn. Amen.

Johan Goris, pastoor